

den borgerlige Stadfæstelse af Egtestabet i det alvorlige Øns, som det fortjener. Det vil blive meget vanskeligt at faa Folk til at betragte Sognefogeden som en Øvrigheds-person af den Rang, at han kan foretage en Handling som denne. Herredsfogeden er jo Underøvrighed, og Sognefogeden staar jo paa Rangstien som Øvrighedsperson meget langt neden for Herredsfogeden. Men Egtestabs Indgaaelse er ingen Spøg, det er en Handling, som vi maa være varsomme med at give en saadan Karakter, som Folk ikke regner for noget. Og jeg er bange for, at naar Egtestabs Stiftelse blev stillet i Klasse med de andre Forretninger, som Sognefogeden har, vilde den faa for lille Værd i Folks Øjne. Men dette er kun den ene Side af Sagen. Den anden Side er den, at jeg slet ikke tror, det vil være praktisk. Saa vidt mig bekendt, er der ikke mange af vore Sognefogeder, som have Kontor eller som have en saadan Vej-lighed, at man kan forudsætte, at de kunne modtage Brudepølsene og de Vidner, som ville være til Stede ved Egtestabets Indgaaelse. Dette vil ganske sikkert volde Vanskelighed paa mange Steder. Dernæst tror jeg ikke, at Sognefogederne ere indrettede paa at holde Arkiv, og det ville de jo i Fremtiden komme til at have, og endog saa et meget vigtigt og for mange Mennesker betydningsfuldt Arkiv. Vor hele Sognefogedinstitution maatte vistnok ganske om-dannes, for at man skulde kunne henlægge en Forretning af denne Art til Sognefogederne. Jeg vil nu ikke tale om, at Sognefogederne jo ikke i dette Øjeblik ere valgte med det Hensyn for Dje, at de egne sig til at stadfæste Egtestaber. Dette ere de af gode Grunde ikke, men jeg tror heller ikke, at de i Fremtiden ville blive det, for deres andre Forretninger, som jo dog ere det væsentligste, vilde altid blive det bestemmende ved Valget af Sognefogeder. Men dertil kommer jo, at Sognefogederne ville faa et Arbejde, som jeg er bange for, at de fleste af dem vilde betakke sig for. Det vil ingenlunde være saa let for en almindelig Sognefoged at skønne over de undertiden ret indviklede juridiske Spørgsmaal, som kunne fremkomme ved Egtestabs Indgaaelse, og navnlig vil jeg sige, at det vil blive over-ordentlig vanskeligt, naar det Tilfælde indtræffer, som der er Tale om i § 2 — og det kunde jo indtræffe i enhver Landkommune — at den ene af Parterne er hjemmehørende i Udlandet, og at saa Sognefogeden skal fikre sig en Skrivelse fra det fremmede Lands Øvrighed om, at der intet er i Vejen fra dens Side. Vi kunne jo dog

ikke forudsætte, at Sognefogeder ere hjemme i fremmede Sprog, ikke en Gang i det Omfang, hvori vi dog kunne forudsætte, at Præsterne ere det; disse have i hvert Fald gerne lært de tre levende Hovedsprog. Der vil allsaa ogsaa i denne Retning kunne fremkomme store Vanskeligheder ved den omhandlede Bestemmelse. Men navnlig tror jeg, at Sognefogederne ville bede sig fritagne for dette Arbejde, naar de tænke paa det Ansvar, de derved ville paadrage sig. Saa vidt jeg ved, er Sognefogedernes Løn i Øjeblikket varierende mellem saadan noget som 40 Kr. og 200 Kr. om Aaret, og naar en Mand med denne Løn skal risikere, at han for at have overset et eller andet Punkt ved et Egtestabs Indgaaelse kan blive straffet med Bøder paa indtil 500 Kr. eller simpelt Fængsel i 3 Maaned, saa tror jeg, det vil være for farligt for en saadan Mand. Det er jo vitterligt, at der er mange Præster, som have maattet betale meget betydelige Bøder, naar de have gjort fejl i denne Henseende, og jeg ser ikke, hvorfor Sognefogederne skulle være mindre udsatte end Præsterne for at begaa Fejl i disse Spørgsmaal. Det forekommer mig derfor, at det Ansvar, en Sognefoged vil paatage sig derved, vil være saa stort, at han maaste ikke godt vil kunne bære det, i alt Fald med de Lønningsvilkår, som han nu er undertastet. Jeg tror allsaa, at der er meget, som vil tale imod denne Ordning, og omkring i Befolkningen vil det ganske sikkert ikke gøre Sagen mere tiltalende, at man tænker sig denne Handling henlagt til Sognefogederne. Men det er jo af den Slags Spørgsmaal, som kunne overvejes under Sagens videre Behandling, og jeg vilde ønske, at man vilde komme hort fra denne Bestemmelse om Sognefogederne, og at man vilde gaa til noget lignende, som Uvalget i sin Tid foreslog: en særlig valgt Egtestabsforstander i Kommunen, idet man jo ved Valget af en saadan kunde tage alle de Hensyn, som maatte tages, for at han kunde varetage dette Øverv. Eller man kunde maaste ogsaa gaa en anden Vej, og det er en Vej, som altid har haft noget tiltalende for mig personlig, nemlig den, at opløse den Forbindelse mellem det borgerlige og det kirkelige, som nu er til Stede, og lade Præsterne besørge begge Dele, men som to bestemt adskilte Handlinger. Man kunde jo gøre det saaledes, at de, der vilde indgaa Egtestab, hvis de ikke ønskede at tale med Præsten — thi det kunde jo i de Tilfælde, hvor de ikke vilde have kirkelig Biesle, være, at de ikke ønskede en saadan Samtale — kunde indsende alle deres Attester; og naar da Præsten ved Underjøgelse deraf fandt, at alle Papirerne være i Orden, skulde han da